

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและเพื่อเปรียบเทียบบทบาทการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามสภาพที่คาดหวังกับสภาพจริง โดยกำหนดวิธีดำเนินการวิจัยไว้ดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารที่สังกัดโรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ ทั้งหมดจำนวน 20 โรงเรียน จำนวนทั้งหมด 108 คนโดยประกอบด้วยบุคคลต่อไปนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา	จำนวน	20 คน
2. รองผู้บริหารสถานศึกษา	จำนวน	8 คน
3. หัวหน้างานบริหารทั่วไป	จำนวน	20 คน
4. หัวหน้างานวิชาการ	จำนวน	20 คน
5. หัวหน้างานบริหารงบประมาณ	จำนวน	20 คน
6. หัวหน้างานบริหารบุคคล	จำนวน	20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยศึกษาแนวคิดจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ และเป็นมาตราส่วนประมาณค่า แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบสำรวจรายการ เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าเกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานตามสภาพจริงและสภาพที่คาดหวัง จำนวน 40 ข้อ คำถามประกอบด้วย

2.1	ด้านการวางแผนจัดการศึกษา	จำนวน 9 ข้อ
2.2	ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน	จำนวน 10 ข้อ
2.3	ด้านทรัพยากรและเทคโนโลยีทางการศึกษา	จำนวน 13 ข้อ
2.4	ด้านการติดตามและประเมินผล	จำนวน 8 ข้อ

แบบสอบถามตอนที่ 2 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า มีน้ำหนักคะแนน 5 ระดับ โดยกำหนดค่าคะแนนดังนี้

5	หมายถึง	บทบาทการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	บทบาทการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	บทบาทการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	บทบาทการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	บทบาทการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแบบปลายเปิด เป็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน

- 3.1 ด้านการวางแผนจัดการศึกษา
- 3.2 ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน
- 3.3 ด้านทรัพยากรและเทคโนโลยีทางการศึกษา
- 3.4 ด้านการติดตามและประเมินผล

วิธีสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามสำหรับคณะผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร บทความ และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบทบาทการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ศึกษาวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย
3. นำตัวแปรมานิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างแบบสอบถาม
4. ดำเนินการสร้างข้อคำถามตามกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้
5. ตรวจสอบคุณภาพขั้นต้นในด้านของความครอบคลุมเนื้อหาตามตัวแปรตามทั้ง 4 ด้าน

6. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องทั้งด้านโครงสร้าง เนื้อหา และภาษาที่ใช้

7. นำข้อคำถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน โดยพิจารณาจากความเชี่ยวชาญทางด้านทฤษฎี กระบวนการสร้างเครื่องมือ ความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานในพื้นที่เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง ความเป็นปรนัยภาษาที่ใช้แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม (IOC; Index Of Congruence) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.891

8. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ นำไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 5 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ โรงเรียนชุมชนวัดหม่น โรงเรียนวัดจันทุน โรงเรียนวัดพังสิงห์และโรงเรียนท่าเรือมิตรภาพที่ 30 จำนวน 50 คน นำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Alpha Coefficient) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2538 : 125 - 126) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.974

9. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นแล้วไปจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ จากนั้นนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 108 ฉบับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามตามขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดระยะเวลาดำเนินการ โดยกำหนดระยะเวลาดำเนินการตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม - 1 มีนาคม 2548

2. ขออนุญาตรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชเสนอต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ในการดำเนินการแจกแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช

3. เก็บรวบรวมแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ได้รับแบบสอบถามจาก 20 โรงเรียน ส่งกลับมา จำนวน 108 ฉบับ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 100 เมื่อตรวจสอบความสมบูรณ์แล้ว ปรากฏว่าแบบสอบถามตอบมาสมบูรณ์ สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้ทั้ง 108 ฉบับ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS for Windows Version 11.0) โดยวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่งหน้าที่ทางการบริหาร ประสบการณ์การทำงาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละแล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

2. แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นระดับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ตามสภาพจริงและสภาพที่คาดหวัง วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของเบสต์ (สถิตย์ รัตนบุรี 2544 : 90 ; อ้างอิงมาจาก Best 1977 : 174) ดังนี้

1.00-1.50	หมายถึง	บทบาทการมีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด
1.51-2.50	หมายถึง	บทบาทการมีส่วนร่วมในระดับน้อย
2.51-3.50	หมายถึง	บทบาทการมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง
3.51-4.50	หมายถึง	บทบาทการมีส่วนร่วมในระดับมาก
4.51-5.00	หมายถึง	บทบาทการมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด

ทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ค่าสถิติ t - test แบบสองกลุ่มสัมพันธ์ เพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับบทบาทการมีส่วนร่วมตามความคาดหวังและตามสภาพจริงขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช แล้วนำมาเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

3. แบบสอบถามตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน วิเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นเนื้อหา นำเสนอแบบบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าร้อยละ

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนที่ต้องการหา} \times 100}{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด}}$$

2. การคำนวณค่าเฉลี่ย (\bar{X})

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

3. การคำนวณค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 $(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนข้อมูล

4. การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างใช้สถิติ t-test แบบกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มสัมพันธ์กัน (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2543 : 162)

$$t = \frac{\sum d}{\frac{\sqrt{n \sum d^2 - (\sum d)^2}}{n-1}}, \quad df = n-1$$

เมื่อ d แทน ผลต่างระหว่างข้อมูลแต่ละคู่
 n แทน จำนวนคู่ของกลุ่มตัวอย่าง

5. การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2538 : 117)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้อง
 $\sum R$ แทน คะแนนรวมความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

6. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามใช้การหาค่าความเชื่อมั่นโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2543 : 125) โดยใช้สูตรดังนี้

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{S^2} \right\}$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	n	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	s_i^2	แทน	ความแปรปรวนรายข้อ
	S^2	แทน	ความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ